

Elmúlt félevesi Nika-szemesztérünk – ez volt 38. SDG(!) – vezérgondolatának szántam azt az ígét, ami az evangélikus Útmutató 2023. évi 'mottója', iránymutatója lett. Ez a hágári megfogalmazás „El Roi” azt jelenti, „Te vagy az az Isten, aki látsz engem”...

A látás csodája

A környező világ információinak túlnyomó részét a szemünkön keresztül kapjuk, ezért nagyon vigyázunk rá, s a látás fontosságát számos szólásunk is hangsúlyozza. Ugyanakkor régi felismerés, hogy szemünkkel nem csak látunk, de az tükrözi egész bensőnket is – Jézus Urunk ezt így említi: „tested lámpása a szem”. Testünk, lelkünk tulajdonképpen egész életünk éppen ezért nyitott könyv, melyből nemcsak a JóIsten olvas ki mindent, de embertársaink is egy keveset... Aki már látott „zavaros” tekintetű embert, az tudja milyen is az ilyen tekintet: egy kicsit félelmetes... A szem ugyanis sok-sok mindent kommunikál és olyat is elárul, amit nem szeretnénk vagy a másik nem akar, hogy kiderüljön. A szem: tud mosolyogni, bizalmat sugározni, megnyugtató, s persze haragudni, gyűlölni és szinte még „ölni” is – ahogyan egy másik szólás tartja.

Szemünk, ez a csodaszerkezet nemcsak arra való, hogy lássunk vele, de arra is, hogy láttassunk, azaz meglátszódjék szemünk csillogásában Istenhez-tartozásunk, mert a tiszta szemben visszatükröződik istenképességre teremtettségek titka. A jó 'sminkes' sok mindent el tud tüntetni, ki tud emelni, manapság kontaktlencsével még a szem színét is látszólag át lehet pingálni, de a szem szomorúságát a smink-

mester sem tudja vidámra varázsolni – abban ugyanis az tükröződik, ami a szívből van. Ha gonosz indulatok uralják a szívünket, akkor a szemünk nem jószót sugároz, hanem annak ellenkezőjét.

Akinek lelke nem tiszta, annak tekintete is hamis. Férfi és nő kapcsolatában gyakran előforduló probléma, hogy más mutat a szem, mint amit a száj szól. Ilyenkor hangoznak el a klasszikus mondatok – ártatlan felvezetői a vitáknak: „Na mondjad!... Á semmi!... De mondjad már!” A szem tehát őszinte tekintetével 'elárulja', mi van a lélekben.

A szem ilyenén hatalmát lehet rosszra is felhasználni - meg is teszik -, lásd csábítás, csalás! Más láttatni a szemmel, mint ami a valóság - ez pedig az illúzió. A krisztuskövető ember azonban "tisztalappal" játszik, ezért tud nyugodtan aludni, s tud harmóniában élni önmagával, s a világgal. Odafigyel lelkére, hogy a belső világosság ne hogy sötétséggé, vakossággá alakuljon át. Ebben a naponkénti önvizsgálatban fejlődik látása, még inkább tisztul tekintete, s ilyenkor sóhajtanak fel a környezetükben élők: „De jó veled, egyszerűen csak itt lenni...” Pusztán tekintetünkkel tehát tudunk bátorítást adni, vigasztalást nyújtani embertársainknak.

Látástól a meglátásig...

Az ószövetségben a prófétát „látónak” hívták, mert olyat is látott/meglátott, amit mások nem. Így kell értelmezni az újszövetségi fogalmat, a „prófétaság lelkét” is.

Ez a 'hétköznapi prófétaság' a meglátás más életstílust ad, másfajta életre sar-

kall. Ha látjuk azt, amit más is lát, az még nem vall különleges képességre. Sokan vannak viszont olyanok, akik *nem akarják látni azt, amit csak a vak nem lát...* Hányan mennek el közömbösen égbekiáltó disznóságok mellett, hányan hallgatnak, mert azt mondják: „Mi közöm hozzá, nem az én életem!” Így távolodnak el emberek a normális élettől, szakadnak le, s kerülnek a társadalom periferiájára, olykor azon túlra is. Senki sincs, aki figyelmeztetné őket lelki kiskorúságukban: „Vigyázz, ennek ez és ez lesz a vége!”

A belátással a megoldás felé

Aki a prófétaság lelkét kapta – teljesen mindegy milyen mértékben –, az látja, hogy az Isten törvénye mindenütt jelen van, azt megkerülni, kijátszani nem lehet. Ahogyan nem lehet a természet erői ellenében élni, *csak azokkal együtt*, ugyanígy vagyunk az Istennel is. Megpróbálhatjuk Vele szemben élni az életünket, aminek következményét produkálta az ember a 20. század világégéseivel... A nyomorúságokkal megterhelhet posztmodern ember „post mortem”-emberré is vált, azaz „halál utáni”-vá...

Egy olyan világban, ahol általános jelenség lett a kétség, a jövőkép bizonytalansága (2023?), az egyén helyzetének problematikusága, a nyelv kifejező erejének korlátozottsága, az Istent nem ismerő lélek feladja, s a „halál utáni”, „nekem már minden mindegy” állapotába süllyed. Találón mondta II. János Pál pápa: „A huszadik században a legnagyobb ellenségünk a közömbösség!” Ezt egyszerű vidéki papként még megtoldanám annyival: „A tudatlanság is!” ...Mert a három testvér gyakran együtt jár: *Hitetlenség, közömbösség, tudatlanság.*

Aki látóvá vált, annak szólania kell, ha gödröt lát, mert ha nem, akkor sokan gödörbe esnek. Gödröt betemetni úgy, hogy közben mások még nagyobb gödröt ásunk – szerencsétlen vállalkozás. Jelen világunk szociális problémáit így igyekeznek megoldani, de olyan megoldás nem létezik, hogy a kecske is jóllakjon, és a káposzta-levelek is érintetlenek maradjanak. *Mindennek ára van, a jóért pedig mindig áldozatot kell hozni.* Ezt az evangéliumi igazságot kell hirdetnünk 2023-ban is!

Isten megtartó kegyelmét kívánom Mindenkire ebben az új esztendőben is! (frankom)

Kedves Testvéreim!

Szeretettel köszöntök Mindenkit az Újév küszöbén Útmutatónk 2023. évi igéjével: „**Te vagy a látás Istene**” (1 Móz 16,13).

Isten lát mindent. Előre is. Ezért mondja a teológia tudománya *Providentia Dei*-nek, azaz előre-látó Istennek, azaz *Gondviselőnek*. Mi emberek – véges teremtmények lévén – csak próbálunk előre látni, de túl sok a bizonytalan tényező, hogy akár csak a saját kis világunkban biztosan előre láthassuk sorsunk alakulását. Ezért helyezzük úgy személyes, mint gyülekezetünk sorsát az ÚRIsten kezébe. Így kezdjük el ezt az új esztendőt, bízva az Istenben, s reménykedve a világ sorsának jobbra-fordulásában, mégha politikai elemzők ennek az ellenkezőjét is vélik.

Minden Testvérem életét Isten elé imádkozva kívánom, hogy tartson meg Mindannyiunkat az ÚR itt a földi létünkben, s adja meg az Ő kegyelmével, hogy egykor örök országának a részesei is lehessünk!

Erős vár a mi Istenünk!

Fodor István

Az ideai karácsonyfát díszítők...

Szentesti legkisebb szolgálattevők bátor csapata...

Rövid-hírek

Október 30-án istentisztelet után az Al-mási-úti temetőben nyugvó evangélikus lelkészek sírjaira elhelyeztük a megemlékezés koszorúit, virágait és gyertyáit.

Október 31-én a református testvéreinkkel együtt kistemplomunkban megtartottuk a reformáció-heti záróalkalmunkat – úrvacsorával.

December 15-én megtartottuk a Nikodémus Akadémia 38. szemeszterének adventi süteményezéssel egybekötött záró-alkalmát. „Közkívánatra” a következő szemeszterben a bibliai történetekre koncentrálnánk. **Első bibliaóránk február 2-án, 17 órakor kezdődik!**

Lelkeszi jelentés

2022

Kedves Testvéreim!

Mögöttünk van egy meglehetősen turbulens év, ami nem az egyházi életünket, hanem a világi történéseket jelenti, de ezek mindannyiunkra hatással voltak. Számvetésre és Isten iránti hálaadásra inspirál mindannyiunkat az új év kezdete, mit s hogyan sikerült megvalósítanunk egy évvel ezelőtti reménnyel-teli terveinkből, vágyainkból, álmainkból.

Mindenek előtt sok-sok köszönet hangozzék el azok felé, akik munkájukkal, nagylelkű adományaikkal, tanácsaikkal, buzdításaiikkal segítettek minket, s lehetővé tették gyülekezeti életünk zavartalan működését, szolgálatunk folytonosságát!

A szomszédunkban dúló háború terhelte a 2022-es esztendőt, mindemellett az infláció és korábban elképzelhetetlen mértékű energia-áremelés állította kihívás elé mindannyiunkat, beleértve az egyházat is. Mindent az ÚRIsten kezéből vettünk a mögöttünk álló évben és ezzel a hittel nézünk az előttünk állóra is!

Istentiszteleteink

Ünnepeink, istentiszteleteink, egyéb alkalmaink látogatottsága hullámzó – elfogadva ma tény, hogy a templomlátogatási intenzitás/kezd az mindig is erősen korfüggő –, de összevetve más evangélikus gyülekezetek adataival, de még testvéregyházakéval is, jelenthetem, hogy számottevő csökkenés nem mutatkozott. Ezekben átlagban mintegy 40-45-en vettünk részt, nagyünnepeken ennek a több mint kétszerese volt a hívek száma alkalmainkon. Istennek legyen hála, hogy sokan vannak a fiatalabb korosztályokból, bár ők kevésbé rendszeresen jutnak el istentiszteleteinkre. (Karácsony-szentesti istentiszteletünkön mintegy 40 gyermek vett részt!)

Gyülekezeti munkaágak

A Nikodémus Akadémia (Nika, a „kérdések és válaszkeresések bibliaórája”) 38. szemeszterét tartottuk meg szeptembertől – ezekből havonta egyet *Bajon* a Községi Házban –, melyek megszervezésében *Hériczné Félix Szilvia* testvérünk volt most is segítségemre. Ezek látogatottsága gyengült: míg korábbi években 10-12 testvér jött el rendszeresen, a „mag” most ennek szinte csak a fele, 7-8 ember.

Látogatásalm

Akik hívtak, azokhoz eljutottam, s voltak, akikkel heti rendszerességgel találkoztam. Ezek ebben az esztendőben is a délelőtti órákban történtek. Ahogyan korábban is kértem a Testvéreket, most is biztatok: **hívjanak! Szeretettel megyek mindenhova** – előzetes időpont-egyeztetés alapján.

Hittoktatás – konfirmáció

A Tatai Református Gimnáziumban heti 10 órában tartottam ill. tartok „hit-és erkölcsstan”-t, illetve kedd reggelenként katolikus és református kollégáimmal felváltva reggeli áhítatokat is tartok most már mintegy 400 tanulónak.

Gyülekezetünkben az istentisztelettel párhuzamosan, kisgyermek részére továbbra is rendszeres foglalkozást tartunk, melynek koordinátor-vezetője Széles Anikó presbiter testvérünk, akinek szervező munkája idén is meghozta gyümölcsét: jól sikerült a nyári gyülekezeti hittantáborunk, mintegy 25 fős részvétellel, ahol most is a kisebbek voltak ‘túlsúlyban’. Hálásan köszönjük szolgálatát és az időnként őt helyettesítő Sziklai Tiborné Kati fáradozását is.

Jelentem, hogy elmúlt évben *gyermek-konfirmáció* nem volt, de két *felölt testvérünk konfirmációi fogadalmat* tett. Örömmel jelentem, hogy egy testvérünk (*Labossa Luca Erzsébet*) evangélikus hittanból sikeres érettségi vizsgát tett.

Működés – adminisztráció

Presbiteri-, számvéveszéki üléseinket ebben az esztendőben is a kötelező számban, de egyszerűsített formában megtartottuk. Az egyházi-teendők elvégzését továbbra is önszerveződve és eredményesen végeztük, a ‘vállalási listára’ feliratkozottak alapján mindenki tudta, hogy mikor mit (takarítás/virág) vállalt.

Külön köszönöm *Tanczerné Jakus Emőke* segítségét, ami megnyilvánul a Lutherrózsa korrektúrájában, kazuális szolgáltaim anyakönyvezésben, s egyéb praktikus segítségnyújtásában.

Egyéb munkaágak

Mindenekelőtt rendszeresen szolgáló kántorunk (Dr. Nagy Erzsébet) munkáját kell megköszönnöm, aki vasárnapról vasárnapra, szebbnél szebb előjátékokkal szolgál hűségesen. Sajnos az idei adventi egyházzenei áhítat idén is elmaradt, de reméljük jövőre pótolhatjuk!

Kapcsolattartás, reprezentáció... és „online”-munka

Testvérgyülekezeti (finnországi – *Joensuu-Pielisensuu*) kapcsolatunkat idén is – alkalmi levelezési szinten – ápoltam. Nagyon vártuk egy kisebb csoport látogatását szeptemberben, de végül ez elmaradt. Az erre elkülönített anyagi forrást egy szépen sikerült gyülekezeti kirándulásra (Győr) fordítottuk.

Társadalmi eseményeken (pl. ökumenikus kenyéradás, október 6-ika) idén is képviseltem evangélikus egyházunkat.

Gyülekezetünk lelkeségét és információáramlását segítő *“Lutherrózsa”* idén is rendszeresen megjelent. Ez volt a 31. évfolyam 56 oldalán, most is több száz fotóval illusztrált érdekes riportok,

Kazuálék – 2022

2 kereszteslési szolgálatot kértek (2 kislány).

2 esketési szolgálat volt gyülekezetünkben. (Mindkettő ún. “szabadterre kitelepuült” esküvő volt.)

3 temetés volt (2 férfi és 1 nő).

2 felnőtt-konfirmáció volt – többtízórás előkészületekkel.

Temetések kivételével a kazuális szolgálatokat általában többalkalmas beszélgetések előzik meg, mely találkozásokra (*kereszteslési előkészítőkre és az ún. “jegyesoktatásra”*) – hála Istennek(!) – az elmúlt évben is erősödött ez az igény.

cikkek és beszámolók mutatták be gyülekezetünk 2022-es évét.

Online-munka. Püspöki kérésre az igehirdetéseket minden lelkésznek „il-lene” interneten is elérhetővé tenni... ezt én teszem is. (Lelkészi karunk jelentős része – külső segítség, háttér-technika híján – ezt nem tudja megtenni.) Jómagam az egész folyamatot (felvétel, videó-vágás, online-közzététel) a „kezemben tartom”, így a vasárnapi igehirdetések már istentisztelet után, a kora-délután órákban gyülekezetünk honlapjáról is elérhetőek ill. közel 280 emailcímre is elküldöm.

Jelentem, hogy az „adventi ötpercesek”-sorozatomat idén is sokan kedvelték, közel 3200(!)-an kattintottak rá, többen külföldről is. Ez több mint 50%-os növekedés a tavalyihoz képest, s az átlagos havi megtekintések számát nézve 300%-os növekedést jelent. Jövőre – ha Isten éltet és engedi – reggelenként teszem elérhetővé ezeket az áhítatokat.

Végezetül: az anyaglak...

ami nélkül nincs zavartalan gyülekezeti hitélet! Vezetőségünk nevében is mindenki áldozatkész támogatását ezúton is köszönöm! Működőképességünket korlátozó anyagi nehézségünk ebben az évben sem volt, ami mutatja a Testvérek egyház-szeretetét!

Több testvérünk igen jelentős adománnyal támogatta gyülekezetünket, melyek közül kiemelkedő volt *dr. Roszik Péter presbiter testvérünk* napelemes-rendszer kiépítése ill. fűtés-rásegítő felajánlása, amit október 10-én sikerült üzembe helyezni. Ezzel gyülekezetünk éves szinten többszáz ezer forintos rezsimegtakarítást ér el. Isten áldja az Adományozót és családját!

Külön köszönöm *Szélesné Szabó Teodórának*, gyülekezeti pénztárosunknak az áldozatos, legidőigényesebb(!) pontosan végzett munkáját, a közegyházi befizetéseink naprakész teljesítését, s köszönöm az őt segítő lányainak (*Dóra, Anikó*) a támogatásukat.

Zárszó helyett

Köszönöm minden Testvéremnek elvégzett munkában, anyagiakban megmutatkozó egészéves támogatását! Isten

áldása kísérje mindenki felajánlását!

Reálisan nézve a politikai-gazdasági helyzetet – nehezebb idők jönnek, de Isten a történelem URa megtartotta Egyházát az elmúlt 2000 évben, jó reménységünk lehet, hogy így tesz az elkövetkezőkben is... ha mégsem, akkor is az Ő kezében vagyunk!

Végül, de nem utolsó sorban, szeretném megköszönni Feleségem minden-nemű segítségét, amivel a szolgálatomat, mint papfeleség hűségesen segítette és segíti, s remélem, Isten kegyelméből ez sokáig még így is marad!

Tisztelettel kérem 2022. évi

lelkészi jelentésem elfogadását!

Franko Máttyás, ev. lelkész – Tata

Maradjunk kapcsolatban!

Kedves Testvéreim! Kapcsolattartásunk legegyszerűbb és leghatékonyabb formája az *email-en keresztüli*. **Ezért szeretném azt a titkosan kezelt email-listámat tovább bővíteni, ami az információ-áramlásunkat nagyban segíti.** Ezért akik nekem elküldik emailcímüket azok a Lutherrózsa és minden Gyülekezetünkre vonatkozó információt gyorsan és időben megkapnak.

Bővítsük közösen

a listánkat!

Kérdezzünk rá elrejtőzködő evangélikus testvéreinkre, hogy ők vajon kapják-e rendszeresen a hírleveleinket? S ha vannak ismerőseink, barátaink között olyanok, akiket érdekel az „evangélikus élet”, ajánljuk bátran nekik is ezt a kapcsolati lehetőséget!

Az emailcímeik bizalmas adatok, eképpen kezelem őket, harmadik félhez nem kerülnek és a listáról leiratkozás természetesen bármikor lehetséges. *frankom*

Támogatás

Evangélikus Egyházközség Tata
számlaszáma:

63200119-14926282

Egyházfenntartói járulékát, adományait itt is tudjuk fogadni.
Támogatását köszönjük!

Olvasd, linkeld!

Vidd el az otthonmaradtaknak!
Itt olvashatóak a korábbiak:

http://tata.lutheran.hu/ujsag_hirlevelek.htm

„A bölcsek meglátták a
gyermeket anyjával, és
leborulva imádták őt.”

Mt 2,11a

Vízkereszt ünnepéről

Január 6-án Vízkereszt ünnepe van. Mi evangélikusok ezen a napon, teljes liturgikus istentiszteleten emlékezünk meg az egyik legregibb egyházi ünnepünkről, melyen a 4. századig Jézus születésnapját és az évkezdetet is ünnepelték. De miről is elmélkedünk?

Vízkeresztkor ünnepeljük a *napkeleti bölcsek* (görögül: *mágusok*), vagy népiesen a háromkirályok érkezését. Az evangélium bölcseknek nevezi őket, de nevüket nem említi. A hagyomány szerint hárman voltak, a 8. században élt Beda Venerabilis a nevüket is említi: *Caspar, Melchior, Balthasar* – azaz Gáspár, Menyhért, Boldizsár.

De kik voltak ezek a bölcsek? Káldeus, tudós papok, az ősi sumér-akkád, pártus tudás birtokosai. Nem voltak zsidók, hiszen messi földről jöttek, ahol mindig nagy hagyománya volt a világ vizsgálatának, s benne a Teremtő Isten keresésének. A *Hatalommal Felkentet* (Messiás) keresték, s meg is találták Betlehemben egy anya ölében...

Vízkereszt ünnepén felidézzük Jézus Urunk Jordánban való megkeresztelését, megemlékezünk a víz megszenteléséről, melyet először a keleti egyház gyakorolt, majd a nyugati is átvett. A víz megkereszteléséből (megszenteléséből) ered a magyar vízkereszt elnevezés.

A bölcs tudja, hogy az Isten hatalma a szeretetben nyilvánvaló. Legyenek bármilyen nagy történelmi viharok, gazdasági- vagy klíma-katasztrófák, az Isten Isten marad. Ha az ember szeretete elhalványul is, az Istené soha meg nem kopik. Az evangélium ma is ugyanaz: Az Örökkévaló tisztaságával, szépségével minden időben hívogatja magához mindazokat, akik a bűn szagától megundorodva a Megváltás illata után vágyakoznak.

Január hatodikát a tizenkettedik napként (vagy estként, éjként) tartják szá-

mon, ami a karácsonytól eltelt időre, egyúttal a karácsonyi ünnepek befejeztére utal. Ezzel függ össze a köztudatban ma is jelen lévő szokás: *ezen a napon illik leszedni a karácsonyfát.*

Az ünnep latin neve: *Epiphania Domini* az Úr megjelenése. A keleti egyház ünnepei között a III. században mint Jézus születésnapja jelent meg, de később e jeles nap átkerült december 25-ére. Vízkereszt ünnepe emlékeztet minket arra, hogy Jézus Krisztusban Isten megjelent közöttünk és elhozta nekünk az üdvösséget. A keleti egyházakban ezért sokáig egyet jelentett a születés és az epifánia ünnepe. Így január 6. új tartalmat kapott: mást a nyugati, és megint mást a keleti egyházban. Nyugaton a Napkeleti Bölcsek, másként a Három Királyok megérkezésének időpontjával azonosították ezt a napot, míg a keleti jelentése szerint viszont ekkor keresztelték meg Jézust a Jordán folyóban.

Népi hagyományok szempontjából Vízkereszt egyúttal fontos határnap is. Véget érnek a téli napfordulóhoz kapcsolódó szokások-ünnepek, és elkezdődik a télbúcsúztató-tavasváró időszak a hűvőt megelőző negyvennapos böjt kezdetéig, hamvazószerdáig tartó farsang.

Az ünnep először is arra emlékeztet, hogy a pogányokhoz is eljutott a Megváltó születésének örömhíre. Máté evangéliumában olvassuk: „íme, bölcsek érkeztek napkeletről Jeruzsálembe” (Mt 2,1), akik a betlehemi csillag által vezetve jöttek keletről Júdeába, hogy az újszülött kis Jézusnak kifejez-

zék hódolatukat: aranyat ajándékoztak a Királynak, tömjént az igaz Istennek és mirhát a szenvedő Emberfiának, a Messiásnak.

Az ajándékok előrevetítik Jézus titulusait, amelyekkel az evangéliumban találkozunk. A királynak kijáró tisztelet jeléül aranyat hoznak neki, hiszen Jézus második eljövetelekor királyi dicsőségében fog megjelenni, ő a *Királyok Királya és Urak Ura* (Jel 19,16). A második ajándék, a tömjén a főpaprak kijáró papi ajándéknak számított. A Zsidókhoz írt levél nevezi Jézust főpaprak (Zsid 4,14). A harmadik ajándék, a mirha, amely több alkalommal is megjelenik a Bibliában, akár illatszerként, akár orvosságként, mely a fájdalom enyhítésére is szolgált. Jézus halála után a bebalzsamozásához is ezt az használták (Jn 19,39). Jézus tehát király, főpap és a szenvedő Emberfia, a Messiás is.

Vízkereszt ünnepének üzenete, hogy a mindennapok mókuskerek-forgatagából kilépve mi is hódoljunk Jézus előtt, aki a *Világosság, aki megment bennünket az evilági sötétségtől*, amely egyre inkább rabul ejt bennünket.

Erre utalt Ferenc pápa karácsonyi beszédében, amikor azt mondta: „*Nagyobb veszélynek vagyunk kitéve, mint bárki más, mivel ránk leselkedik az angyalbőrbe bújt démon, ami nem nagy robajjal, hanem virággal a kezében érkezik*” – majd hozzátette – „*Korábban durvának és erőszakosnak tűnt, most pedig elegánsnak és kifinomultnak...*”

Az ige azonban minket józanságra int és jó reménységgel tölt el: *Múlik a sötétség, és már fénylik az igazi világosság.* (1 Jn 2,8)

frankom

Keress, bízz, cselekedj!
Melletted leszünk!

Lélekkel,
ismerettel

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
Technikai szám: 0035

1% az evangélikus alapítványokért

Magyarországi
Evangelikus Egyház
Technikai
szám: 0035